

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.5.10.
COM(2012) 216 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK
ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK**

a vízzel kapcsolatos európai innovációs partnerségről

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK

a vízzel kapcsolatos európai innovációs partnerségről

1. Bevezetés

Az árvizek, a vízhiány és az aszályok a hatalmas környezeti károk mellett komoly társadalmi és gazdasági következményekkel is járnak. A nem megfelelő vízminőség veszélyt jelent a közegészségre és a biológiai sokféleségre nézve, a biztonságos ivóvízellátás és szennyvízelvezetés pedig a mai napig problematikus kérdés, mind Európában, mind a világ többi részén. A vízkészletre nehezedő, egyre fokozódó nyomás fenntartható kezeléséhez új és innovatív szemléletmód kialakítására van szükség.

Az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezésében, az Innovatív Unióban¹ javasolt európai innovációs partnerségek biztosítják azt a stratégiai megközelítést és keretet, amelyek segítségével orvosolni lehet az európai kutatási és innovációs rendszer meglévő hiányosságait annak érdekében, hogy fel tudjuk gyorsítani a társadalmi problémák megoldását nagyban elősegítő innovációkat. Ennek jegyében serkenteni kell Európa versenyképességét, hozzájárulva ezzel a munkahelyteremtéshez és a gazdasági növekedéshez. Az európai innovációs partnerségek az egyes szakpolitikák, ágazatok és a határon átnyúló területek érdekelt feleinek összefogása és mozgósítása révén a legfontosabb politikai prioritásokra összpontosítják a szakértelmet és az erőforrásokat, hogy a tudományos áttörések és innovációk adta előnyök sokkal gyorsabban jussanak el a lakossághoz.

Az uniós tagállamok elismerik a vízgazdálkodás területén megvalósítandó innovációk fontosságát. Az Európai Unió Tanácsa 2011. június 21-én felkérte a Bizottságot, hogy „*a tagállamokkal szoros együttműködve vizsgálja meg egy, a vízzel kapcsolatos, a fenntartható és hatékony vízhasználat elérésére irányuló innovációs partnerség lehetőségét*”².

Az Európa 2020 stratégia „Erőforrás-hatékony Európa” kiemelt kezdeményezése³ hangsúlyozza, mennyire fontos Európa számára, hogy szerepet vállaljon az egyik alapvető erőforrással, a vízzel való fenntartható gazdálkodásban. Az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve⁴ rámutat a hatékonyabb felhasználásból származó előnyökre.

A Bizottság jelenleg az európai vízkincs megőrzésére irányuló terv elkészítésén dolgozik, amely a vízkészletek szempontjából az ütemterv egyik sarkalatos pontja. Az európai vízkincs megőrzésére irányuló terv hivatott 2012 végéig megfelelő szakpolitikai választ adni az uniós vízgazdálkodás jelenlegi általános politikai keretével kapcsolatban a végrehajtást illetően felmerült kérdések és hiányosságok jelentette kihívásokra. A szóban forgó terv és az európai innovációs partnerségek szoros együttműködésben kerülnek kidolgozásra annak érdekében, hogy az uniós vízgazdálkodási politika kifejlesztése és megvalósítása során biztosítani lehessen az innovatív megközelítések és a keresleti oldalra irányuló innovatív intézkedések

---

¹ A COM(2010) 546 végleges közlemény.

² Az Európai Unió Tanácsának 2011. június 21-i következtetései (11308/11 számú dokumentum).

³ Erőforrás-hatékony Európa, [COM\(2011\) 21 végleges](#).

⁴ Az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve, [COM\(2011\) 571 végleges](#).

integrációját. Az európai innovációs partnerségek továbbá arra az ökoinnovációs cselekvési tervre⁵ épülnek majd, amely a környezetre nehezedő nyomás csökkentésére, valamint az innováció és a piac közötti távolság áthidalását eredményező vagy erre törekvő innovációk ösztönzésére összpontosít.

2. Az innováció adta lehetőségek kiaknázása

A polgároknak, a társadalmaknak, a mezőgazdaságnak és más iparágaknak is egyre inkább az innovatív megoldások felé kell fordulniuk, ha meg akarják találni a vízfelhasználás eddiginél hatékonyabb és eredményesebb módját. Az innovatív gondolkodás és az innovációk intelligens felhasználása révén lehetőség nyílik arra, hogy az új megoldások gyorsan és hatékonyan eljussanak a piacra, így kielégítve a városi és vidéki területeken, valamint az ipari régiók végső felhasználóinak igényeit is.

A vízgazdálkodás területe rejtette innovációs lehetőségek kiaknázása jelentős mértékben hozzájárulhat Európa foglalkoztatottságának, gazdasági növekedésének és versenyképességének előmozdításához. Az európai vízipar mindössze 1 %-os növekedése mintegy 10 000–20 000 új munkahelyet teremthetne⁶. Az új és jelentős piaci lehetőségeket megragadva Európa nagy lépést tenne a vízhez kapcsolódó innovációk és technológia világpiaconak vezető szerepe felé.

Számos lehetőség kínálkozik az európai vízipar versenyképességének és növekedésének serkentésére, amely szektor 9 000 aktív kis- és középvállalkozást tömörít, és csak a vízművek területén 600 000 embernek biztosít megélhetést⁶. A vízhez kapcsolódó egyéb ágazatokban (például a vizet nagy mennyiségben felhasználó iparágak vagy a víztechnológia-fejlesztés stb.) is megvan ez a potenciál, esetükben az innovációnak köszönhetően sikerülhet javítani a működési hatékonyságon. A világ gyorsan növekvő vízpiacának mérete 2020-ra várhatóan eléri az 1 billió USD-t⁷.

Az európai, vízhez kötődő ágazatok az innovatív vízfelhasználási megoldások kidolgozásában a világ minden részén képviseltetik magukat, az értékesítésükben rejlő előnyöket azonban gyakran nem használják ki. A piaci áttörés útjában álló akadályok leküzdése és Európa innovációs értékláncon belüli komparatív előnyeinek kiaknázása megkönnyítené az európai vállalatok számára, hogy innovatív megoldásaikat piacra juttassák, így kamatoztatva teljes gazdasági potenciáljukat.

A vízzel összefüggő kihívásokra adott innovatív megoldások közvetlenül segíthetik az átfogó környezetvédelmi célkitűzések teljesítését, mint például a természeti tőke és az ökoszisztémák, valamint az ezek alapját képező biológiai sokféleség védelmét. Ezenkívül az ivóvízellátás és a szennyvízkezelés kérdéseinek megoldása a közegészség javát is szolgálja, ez pedig jelentős megtakarításokat eredményezhet. Végül az árvízveszélyes területek hatékonyabb védelmét szolgáló megoldások növelni fogják az ott élők biztonságát, és e megoldásoknak köszönhetően elejét lehet venni valamennyi lehetséges gazdasági kárnak.

---

⁵ COM(2011) 899 végleges.

⁶ Commission Staff Working Paper Research Joint Programming Initiative on Water (A vízre irányuló közös kutatási programozási kezdeményezésről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentum) (SEC(2011) 1250 végleges).

⁷ „Water Cultivation: The Path to Profit in Meeting Water Needs” (Akvakultúra: a vízigény hasznos teremtő kielégítése felé vezető út) című LUX kutatási jelentés, 2008.

3. Társadalmi kihívások

Az innováció ösztönzését célzó hatékony szakpolitika hiányában fennáll annak a veszélye, hogy Európa nem tudja kamatoztatni potenciálját a vízhez kapcsolódó innovációk globális piacain, és ennek következtében rá lesz utalva, hogy máshonnan szerezze be a vízügyi kihívások kezeléséhez nélkülözhetetlen technológiát⁸.

A közelmúltban készült tanulmányok szerint a szűkös vízkészletek iránti egymással versengő igények 2030-ra várhatóan 40 %-os globális vízellátási hiányt eredményezhetnek⁹, és ez a folyamat Európa nagy részét sem fogja kímélni. A tiszta vízért folyó küzdelemnek minden bizonnyal egyre több társadalmi, gazdasági, környezeti és globális szintű geopolitikai vonzata lesz.

A vízminőség és –mennyiség megőrzése jelentős kihívás elé állít minket. Megvan a kockázata annak, hogy Európa édesvizeinek jelentős hányada 2015-ig nem teljesíti az uniós víz-keretirányelvben megfogalmazott célkitűzéseket. Egy 2009-ben készített előzetes elemzés alapján a felszíni vizek 30 %-a és a felszín alatti vizek 38 %-a esetében kérdéses, hogy eléri-e a jó állapotot¹⁰. Mindez kedvezőtlen hatással van a biológiai sokféleségre és a közegészségre, továbbá korlátozza az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtását is.

A rendelkezésre álló víz mennyiségét illetően elmondható, hogy a vízhiány és az aszályok – földrajzi szélességtől függetlenül – már most Európa területének mintegy harmadát érintik. Az 1976–1990 és 1991–2006 közötti időszakokban az EU-ban bekövetkező aszályok hatásait összevetve megállapítható, hogy mind az aszályal érintett terület, mind az annak kitett lakosság kétszeresére nőtt¹¹. Európának az elmúlt tíz évben ráadásul több mint 175 alkalommal kellett szembenéznie emberéleteket követelő, valamint ezrek kitelepítését és komoly gazdasági veszteségeket eredményező súlyos áradásokkal¹¹.

Az éghajlatváltozás, a különböző gazdasági-társadalmi fejlemények, az ételmisszer és a biomassza előállításához szükséges víz iránti növekvő igények várhatóan egyre nagyobb kihívásokat hoznak magukkal. Az urbanizáció, a felgyorsult iparosodás és a megváltozott demográfiai helyzet következtében tovább súlyosbodtak a vízellátási problémák, amelyek a jelenlegi infrastruktúra elöregedésével párhuzamosan újabb megoldásra váró feladatok elé állítanak bennünket. Ezen felül a fenntartható vízgazdálkodásban egyre nagyobb jelentősége lesz a vízenergia területén elengedhetetlen hatékonyságnövelésnek és az ott végbemenő kölcsönhatásoknak.

Ami a fejlődő országokat illeti, az ivóvíz- és szennyvízellátáshoz kapcsolódó millenniumi fejlesztési célok megvalósítása révén egyrészt fel lehet venni a harcot a szegénységgel, másrészt a gazdasági fejlődés ösztönzésével milliók életét lehet jobbá tenni.

---

⁸ Global Water Intelligence, 2011. Global Water Market 2011 – Meeting the world's water and wastewater needs until 2016 (A világ vízigényének és a szennyvíz kapcsán felmerülő igényeinek kielégítése 2016-ig).

⁹ McKinsey & Company, 2009. Charting our Water Future: Economic frameworks to inform decision-making (A víz jövője: a döntéshozatalat alátámasztó gazdasági keretek).

¹⁰ Megjegyzés a vízügyi igazgatókhoz, „Preliminary analysis of the River Basin Management Plans in 2009” (A 2009-es vízgyűjtő-gazdálkodási tervek előzetes elemzése), Vízügyi igazgatók találkozója, Varsó, 2011. december 8–9.

¹¹ Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EKÜ), 2010: Water resources: quantity and flows - SOER 2010 thematic assessment (A vízkészletek mennyisége és forgalma – SOER 2010 tematikus értékelés).

4. Az EU válasza

A vízkészletek védelmének és a fenntartható gazdasági növekedés elősegítésének egymáshoz szorosan kapcsolódó kérdései összehangolt megközelítést igényelnek. A versenyelőnyhöz jutás érdekében az európai innovációs partnerség megkönnyíti a hatékony uniós vízügyi politikát támogató innovatív megoldások keresésének folyamatát, valamint felszabadítja az üzleti kapcsolatokban és az iparban rejlő innovációs potenciált. A kutatást és a technológiai fejlődést célzó új megközelítések mellett ráadásul egyre inkább olyan új megközelítésekre van szükség, amelyek a pénzügyre, az információs és kommunikációs technológiára, a kormányzásra, a területi tervezésre, az egyes intézményekre és az igazgatásra, valamint más tudományterületekre összpontosítanak.

4.1 Uniós hozzáadott érték

Az európai vízipart jellemző tudás és technológiai színvonal kiemelkedő, de nem mutat egységes képet. Az európai innovációs partnerség az erőforrások ágazatokon és határokon átívelő egyesítésével, valamint egyenlő versenyfeltételek teremtésével képes a jelenleg hiányzó kritikus tömeget létrehozni. Az európai szintű fellépéssel könnyebbé válna az erőfeszítések összehangolása, az átfedések elkerülése, a közös célkitűzések meghatározása, továbbá kezdeményezéseket mozdíthat elő és felgyorsíthatja az innovatív megoldások kidolgozását. Az innovációs partnerség gondoskodik a rendelkezésre álló erőforrások lehető leghatékonyabb felhasználásáról, és javaslatot tesz azokra az intézkedésekre, amelyek kiegészítő támogatás nélkül nem valósulhatnának meg. Az uniós szintű megközelítéssel ráadásul biztosítani lehet az innovatív megoldások kidolgozásához, megteremtéséhez és terjesztéséhez szükséges méretgazdaságosságot is.

A víz nem igazodik közigazgatási határokhoz. A vízgazdálkodás határon átnyúló jellege holisztikus és összehangolt európai szemléletmódot követel meg, amelynek – a víz-keretirányelvben rögzítetteknek megfelelően – a vízgyűjtő területeket kell alapul vennie. Mindezt regionális és nemzetközi együttműködéssel lehet elérni.

Az európai innovációs partnerségnek fel kell ismernie azokat a keresleti oldalra vonatkozó intézkedéseket (beszerzés, szabályozási keret, szabványok stb.), amelyek meghatározó szerepet töltenek be a vízhez kapcsolódó innovációk megvalósításában és alkalmazásában. Az európai jogi keret az innováció és az üzleti kapcsolatok fontos motorja. Az innovációs partnerség révén az innovatív megoldásokat sokkal könnyebben lehet beépíteni a megfelelő szakpolitika kidolgozásának és végrehajtásának folyamatába. A vízi infrastruktúrára irányuló hatósági és közüzemi beszerzésekben is ott rejlik a lehetőség, hogy az innovatív megoldások kifejlesztésének és terjesztésének egyik fő mozgatórugójává váljanak. Más szabályozási keretek, mint például a környezetbarát tervezésre vonatkozó irányelv, szintén fontos szerepet kaphatnak a szakpolitikai célok elérését segítő innovatív megoldások piaci elterjedésének ösztönzésében. Releváns szabványok kidolgozására vagy a már meglévők frissítésére is szükség lehet.

A kínálati oldalra – például a kutatás és fejlesztés finanszírozására – összpontosító uniós eszközöket a megfelelő módon kell összekapcsolni a keresleti oldal érdekeit szem előtt tartó és az innovációk előmozdításának előfeltételét képező fellépésekkel, intézkedésekkel és szakpolitikákkal. Az európai innovációs partnerség a különböző szakpolitikai területek keresleti oldali intézkedéseit összefogva növeli a kutatás és innováció dimenzióját, hogy uniós és nemzeti szintű, innovációt támogató fellépések segítségével (például a meglévő rendeletek felülvizsgálata és a szabályozásra vonatkozó új javaslatok megfogalmazása, a termékek

jóváhagyásának felgyorsítása, gyorsított szabványalkotási folyamatok és közbeszerzési stratégiák kidolgozása stb.) csökkentse az innovációk piacra jutásához szükséges időt. Végül az innovációs partnerség hivatott határokon átnyúló lehetőségeket teremteni az ipari vállalkozások, különösen a kis- és középvállalatok számára, hogy az innovatív megoldások kifejlesztéséhez az egész EU területén partnereket találjanak.

4.2 Célkitűzések és célok

A fent ismertetett kihívásokkal és lehetőségekkel összhangban, továbbá az európai szintű fellépés fontosságát szem előtt tartva, a vízzel kapcsolatos európai innovációs partnerségnek hozzá kell járulnia a víz-keretirányelvben és az erőforrás-hatékonysági ütemtervben meghatározott uniós vízügyi szakpolitikai célkitűzések teljesítéséhez, valamint a végrehajtás során felmerülő nehézségek áthidalásához. E partnerség **2020-ig** megvalósítandó célkitűzései a következők:

- *A környezetünk számára szükséges vízmennyiség biztosítása mellett gondoskodni a biztonságos, mindenki számára elérhető és megfizethető vízellátásról.*
- *Elérni, hogy a kulcsfontosságú uniós ágazatok (többek között az energetika, a mezőgazdaság és a vegyipar) gazdasági tevékenységének növekvő intenzitása nem vonja maga után a vízkészlet csökkenését.*
- *Fenntartani és lehetőség szerint javítani a vizek megfelelő állapotát az EU valamennyi vízgyűjtő területénél, mind a minőséget, mind a mennyiséget és felhasználást illetően, tekintetbe véve a vízkészletre nehezedő, egyre fokozódó nyomást is.*

A stratégiai célkitűzések irányába történő elmozdulás és az érdekelt felek szerepvállalásának ösztönzése érdekében konkrét célok kerültek meghatározásra, amelyek tükrözik a stratégiai célkitűzésekbe és magába az európai innovációs partnerségbe vont intézkedési területek sokszínűségét. E célokkal részleteiben a 2012 őszen kidolgozásra kerülő stratégiai végrehajtási terv foglalkozik, a célok pedig szorosan kapcsolódnak majd ahhoz az európai vízkincs megőrzésére irányuló tervhez, amely várhatóan 2012 novemberében készül el.

E feltételek mellett az európai innovációs partnerség 2020-ra kitűzött céljai a következők:

- 2015-re valamennyi vízgyűjtő-gazdálkodási tervet időben végrehajtják. Mivel a vízkészletre nehezedő nyomás növekvő tendenciát mutat, a célkitűzések igazodnak a változó körülményekhez: az aszályok és árvizek hatásainak minimalizálása, az érintett növényfajták alkalmazkodása, a talaj vízmegtartó képességének növelése és az öntözés hatékonyá tétele. Alternatív vízellátási lehetőségeket csak abban az esetben vesznek igénybe, ha nem áll rendelkezésre olcsóbban kivitelezhető módszer.
- A legproblémásabb területekre összpontosító innováció segítségével a vízkészlet-csökkenés visszaszorítása fenntartható szintre az EU teljes területén.
- A vízkivétel minden régióban a rendelkezésre álló megújuló vízkészletek 20 %-a alá csökken.

E célok megvalósításával a következő innovációs és versenyképességi előnyökre lehetne szert tenni:

- A vízhez kapcsolódó innovációk Európában sokkal gyorsabban meg tudnak jelenni a piacon, mint a gazdasági fejlődés azonos szintjén lévő más gazdasági hatalmak esetében. Európa világszinten is vezető szerepet tölt be a vízzel összefüggő kihívásokat hatékonyan kezelő innovatív megoldások piacán.
- Az EU vízgazdálkodásával összefüggő ökoiparágak 2030-ra 20 %-kal növelik részesedésüket az EU kereskedelmi forgalmából, továbbá 20 %-kal több munkahelyet biztosítanak¹².
- A fenntartható vízgazdálkodási gyakorlatok megjelennek a világpiacon, ezen felül tárgyat képezik az EU és tagállamai, valamint a szomszédos és a fejlődő országok közötti, vízzel kapcsolatos együttműködéseknek.

Az európai innovációs partnerség operatív céljai a következők:

- 2012 végéig megállapodásra kell jutni a stratégiai végrehajtási tervet illetően.
- 2013-ra a partnerségnek olyan platformként kell működnie, amelyen keresztül az állami és a magánszféra érdekelt felei hatékonyan együtt tudnak működni a vízzel összefüggő kihívásokat kezelni hivatott innovatív megoldások kidolgozása tekintetében.
- 2013-ra létre kell hozni a vízügyi innovációk online „vásárterét”, amely együttműködési lehetőséget biztosít a kínálati és keresleti oldal valamennyi uniós szereplője számára.
- 2015-re fel kell mutatni azon intézkedések első eredményeit, amelyek az uniós, tagállami és regionális szintű akadályok elhárítására irányulnak, és amelyek célja az innovációk támogatásához szükséges jogszabályi háttér és pénzügyi eszközök biztosítása.
- 2020-ra el kell készülni azokkal a sikeresen elterjesztett és alkalmazásba vett, majd letesztelt innovatív megoldásokkal, amelyek tíz jelentősebb, vízhez kapcsolódó kihívás kezelését hivatottak elősegíteni.

5. Az innováció legfontosabb területei

Az innováció útjában álló akadályok leküzdését, piacképes megoldások kifejlesztését és az azok terjesztésére vonatkozó stratégiák tervezését célzó fellépések optimalizálása érdekében három **munkacsomag** kidolgozására született javaslat: városi területek vízgazdálkodása, vidéki területek vízgazdálkodása és ipari területek vízgazdálkodása. Az ügyben folytatott konzultációk során az érdekelt felek messzemenőleg támogatták ezt a megközelítést. Az innovációs partnerség eredményeinek megvalósítását célzó lépések összehangolása – gyakorlati okokból – tehát a munkacsomagok segítségével, az érdekelt felek viszonylag

---

¹² A vízhez kapcsolódó iparágak az ökoiparágak világpiacának 33%-át teszik ki, éves forgalmuk becslült értéke pedig mintegy 1,15 billió EUR volt 2010-ben. Ugyanebben az évben az európai ökoiparágakban foglalkoztatottak 22%-a dolgozott vízhez kapcsolódó iparágakban. Ecorys study on the number of jobs dependent on the Environment and Resource Efficiency improvements (A környezeti állapot és az erőforrás-hatékonyság javulásával összefüggésben a munkahelyek számának alakulásával foglalkozó Ecorys-tanulmány), 2012. február.

hasonló kihívásokkal foglalkozó csoportjának vezetésével történik. E munkacsomagok kidolgozása során az alábbi ismereteket kell szem előtt tartani:

- Városi területek vízgazdálkodása

Az egyre növekvő mértékű urbanizáció következtében fokozódó nyomás nehezedik a városok vízgazdálkodására (2050-ben az uniós országok lakosságának több mint 80%-a várhatóan városi területeken fog élni¹³). A kérdés olyan, a városi vízkörforgásra összpontosító integrált megközelítést kíván, amelyben a vízzel összefüggő kihívások kezeléséért tenni tudó vagy ezzel foglalkozó valamennyi érdekelt fél szerepet vállal. Ezen érdekelt felek – többek között szakmai szereplők, polgárok vagy a helyi kormányzatok képviselői – feladata gondoskodni az innovációk társadalmi elfogadásáról és alkalmazásáról. Kulcsfontosságú szerepet kapnak a víz és energia kapcsolatára, a (lakossági és ipari) vízfelhasználás hatékonyságára, a vízminőségre, a vízügyi infrastruktúrára, a rekreációra, a közegészségre és az IKT felhasználóinak tájékoztatására irányuló innovatív megoldások. A munka folyamata az Európai Bizottság energetikára, közlekedésre, valamint az információs és kommunikációs technológiákra irányuló „Intelligens városok és közösségek” elnevezésű kezdeményezésével összhangban történik.

- Vidéki területek vízgazdálkodása

Vidéki területek esetében mindamelllett, hogy a biológiai sokféleség, a mezőgazdaság, a területi tervezés és a földhasználat szoros kölcsönhatásban állnak egymással, a rendelkezésre álló vízkészletet illetően egymás vetélytársai is. A vidéki területek megfelelő vízgazdálkodása ezen túlmenően nagyban hozzájárulhat az áradások megelőzéséhez és a vízhiány, valamint az aszályok kedvezőtlen hatásainak csökkentéséhez. A vízzel kapcsolatos európai innovációs partnerség hivatott rendezni az egyes mezőgazdasági üzemek szintjén történő vízgazdálkodás és a vízgyűjtő területeken zajló mezőgazdasági műveléshez szükséges vízmennyiség biztosítása, valamint a víztestek szintje és a vízminőségre nehezedő még elfogadható nyomás közötti átfedések kérdését. A partnerség a víz mezőgazdasági üzemek szintjén jelentkező minőségi és mennyiségi kérdéseivel foglalkozó, „Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság” elnevezésű partnerséggel összhangban fog működni.

- Ipari területek vízgazdálkodása

A víz hatékonyabb kezelését célzó ipari folyamatokra, IKT-alkalmazásokra és új technológiákra irányuló innovációknak köszönhetően csökkenni fognak a költségek, az energiaszükséglet és a szennyezés. A vizet az energiatermelés ágazatához és a vegyiparhoz hasonlóan nagy mennyiségben felhasználó iparágak esetében az innovációk feladata növelni a vízfelhasználás hatékonyságát a termelési folyamatok során, ami kedvező hatást gyakorol a vízlábnyom csökkentésére is. A vízzel kapcsolatos európai innovációs partnerség segítő kezét fog nyújtani az ipar és a kis- és középvállalkozások számára ezen innovációk terjesztésében. Megvizsgálják a nyersanyagokra vonatkozó európai innovációs partnerséggel fennálló kiegészítő viszonyt.

---

¹³ ENSZ-titkárság, Gazdasági és Szociális Ügyek Főosztálya, Népeségkutató Osztály: *World Population Prospects: The 2006 Revision* (A világ népesedési kilátásai: 2006-os felülvizsgálat) és *World Urbanization Prospects: The 2007 Revision* (A világ urbanizációs kilátásai: 2007-es felülvizsgálat), <http://esa.un.org/unup>.

A két, vagy akár mindhárom munkacsomag tevékenységei szempontjából meghatározó, több területet is érintő kérdések kezelésére úgy nevezett **átfogó témák** kerültek meghatározásra, mint például a vízgyűjtő–gazdálkodás, az éghajlatváltozás és a víz kérdése, az energia és víz kapcsolata, a vízügyi kormányzás, a vízzel kapcsolatos fejlesztések területén történő együttműködés, a pénzügyi tervezés és a szabványosítás.

6. Az európai innovációs partnerség végrehajtása

A partnerség eredményességének alapját a **stratégiai végrehajtási terv** jelenti. Az alulról építkező megközelítést alkalmazva a stratégiai végrehajtási terv meghatározza a munkacsomagok kulcsfontosságú intézkedéseit, valamint azokat az átfogó témákat, amelyekkel mindenképpen foglalkozni kell. A stratégiai végrehajtási terv figyelembe fog venni minden olyan releváns uniós finanszírozási programot¹⁴ és kezdeményezést, amelyek a támogatás hatásának optimalizálását szolgálhatják, valamint hozzájárulhatnak a partnerség célkitűzéseinek eléréséhez. A stratégiai végrehajtási terv – az európai vízkinccs megőrzésére irányuló tervet szem előtt tartva – átvizsgálja az innovációs partnerség céljait is.

6.1 Eredmények

Az európai innovációs partnerség végrehajtása során a következő eredmények várhatók:

- **Innovációs pontok**

Az első innovációs pontok 2013-ra várhatók, és céljuk, hogy egy bizonyos vízügyi kihívásra vonatkozóan felismerjék az innováció útjában álló akadályokat, majd elhárításuk érdekében a stratégiai végrehajtási tervvel összhangban konkrét lépéseket, intézkedéseket és megoldásokat dolgozzanak ki, teszteljék és mutassanak be. Innovációs pont lehet például egy demonstrációs létesítmény, de együttműködési projekt vagy a különböző hálózatok kifejlesztését célzó folyamat is. Az innovációs pontok kiemelkedő szerepet játszanak az innovációs partnerség végrehajtása során.

- **Az innovatív megoldások terjesztése**

Az innovációs partnerség meg fogja könnyíteni a jelentősebb, vízzel összefüggő kihívások tekintetében elért áttörések és innovatív megoldások terjesztésére vonatkozó stratégiák kidolgozását, felgyorsítva a megoldások piacon történő megjelenését.

- **A vízügyi innováció útjában álló akadályok elhárítása**

Az innovációk sikeres piacra juttatását és terjesztését célzó megoldások kifejlesztését több tényező is megnehezíti (szabályozási, pénzügyi, szabványosítási, műszaki vagy társadalmi akadályok stb.). Az innovációs partnerség feladata felismerni ezeket az akadályokat, és feltérképezni, milyen konkrét intézkedésekre és lépésekre van szükség ezek felszámolásához, valamint megállapítani, hogy a teljes értékláncban – a kutatás fázisától kezdve egészen a piacra jutásig – hol van lehetőség áttörésekre és innovációra.

- **A vízügyi innovációk „vásártere”**

---

¹⁴ Beleértve a jövőbeni uniós kohéziós politika nemzeti és regionális kutatási és innovációs stratégiáit.

Az online vásártér 2013-ra kerül teljes egészében kidolgozásra és megvalósításra. Lehetővé teszi, hogy az, aki nehézséggel küzd – földrajzi elhelyezkedésétől függetlenül – segítséget kérhessen attól, aki megoldást tud nyújtani problémáira. A vásártér nyomon követését az innovációs partnerség irányítási struktúrája biztosítja, és ezen innováció szorosan fog kapcsolódni a partnerség többi vívmányához.

6.2 Finanszírozás

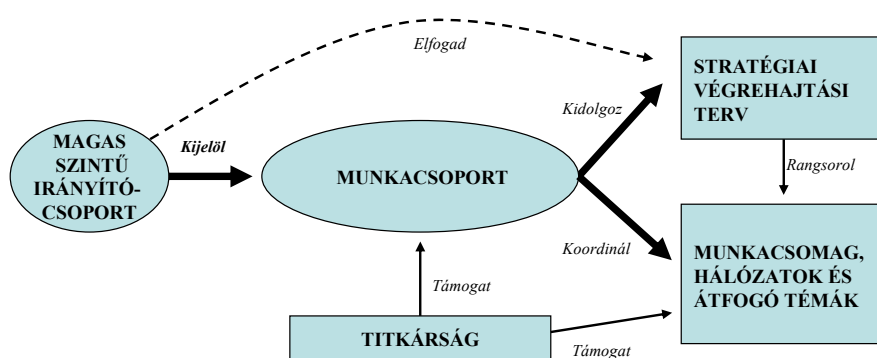
Az innovációs partnerség meghatározza majd, hogy milyen módon lehet a különböző uniós, nemzeti és regionális szintű támogatási programokat, valamint a magánszféra forrásait együttesen úgy felhasználni, hogy azok a lehető leghatékonyabban tudják felgyorsítani az innovatív megoldások kidolgozását, például az ökoinnovációs cselekvési terv keretében létrehozott ökoinnovációs támogatók hálózatának bevonásával. Az Európai Bizottság megvizsgálja, hogy a hetedik keretprogram keretében milyen lehetőség van a partnerség tevékenységeinek megfelelő támogatására. A tagállamokat arra biztatjuk, hogy a 2014–2020-as strukturális alapok keretében kialakításra kerülő jövőbeni programok foglalják magukban a partnerséghez kapcsolódó beruházásokat is.

7. Irányítás

Az európai innovációs partnerség részvételt és elkötelezettséget vár el a teljes innovációs értékláncot képviselő érdekelt felek mindegyikétől.

Mindamellet, hogy a partnerség a meglévő európai, nemzeti és regionális kezdeményezések tevékenységeivel és eredményeivel szorosan összehangolva működik, fel is használja azokat: az esetleges átfedések elkerülése és a szinergiák kiaknázása érdekében figyelembe veszi a kapcsolódó közös programozási kezdeményezéseket, a tagállami szintű és regionális kutatási és innovációs programokat, az európai technológiai platformokat, a pénzügyi mechanizmusokat, a többi európai innovációs partnerséget és más innovációs kezdeményezéseket.

Az irányítási modell lehetővé teszi az alulról építkező megközelítés alkalmazását, előtérbe helyezve így azokat a területeket, ahol lehetőség és szükség van innovációs fellépésekre. Ezzel párhuzamosan biztosítja azt is, hogy valamennyi érdekelt fél a döntéshozatal legmagasabb szintjén vállaljon kötelezettséget.

1. ábra: Az irányítási struktúra felépítése

Az Európai Bizottság felkérése alapján **magas szintű irányítócsoporthat** állítanak fel. Az elnöki tisztelet az Európai Bizottság környezetvédelmi biztosja tölti be, a csoport többi tagját más területek biztosai, a tagállamok és az Európai Parlament képviselői, valamint érdekelt

felek széles köre alkotja. Meghívásuk személyre szólóan történik, és kiválasztásuk során fontos szempont, hogy a teljes innovációs értéklánc képviseltetve legyen. Az irányítócsoporthoz tartozik majd az európai innovációs partnerség felhatalmazása, a stratégiai végrehajtási terv elfogadása és a 2012–2020 közötti időszakra szóló **többéves ütemterv** kidolgozása. Az irányítócsoporthoz tartozó végrehajtási szakasz során betöltött szerepe a stratégiai végrehajtási terv elfogadását követően felülvizsgálatra kerül.

A magas szintű irányítócsoporthoz fogja kijelölni azt – az irányítócsoporthoz összetételét tükröző – **munkacsoportot**, amely tagjai révén kapcsolatot teremt az operatív és a döntéshozatali szintek között. A munkacsoport feladata lesz a stratégiai végrehajtási terv tervezetének (az alulról építkező megközelítés érvényesítése mellett történő elkészítése). A végrehajtási terv elfogadását követően sor kerülhet a munkacsoport szerkezetének felülvizsgálatára, hogy a hatékony döntéshozatali kapacitás megtartása mellett a végrehajtás szakaszában növeljék bizonyos területek érdekelt feleinek a számát. Az innovációs partnerség végrehajtási szakasza során a munkacsoportnak alapvető szerepe lesz a meghatározott célok érdekében tett lépések eredményességének nyomon követésében. A munkacsoport ezen felül gondoskodik az innovációs partnerség különböző tevékenységei közötti koordinációról és a kölcsönös gazdagítás lehetőségeiről, továbbá támogatni fogja a terjesztési stratégiák kidolgozását.

Valamennyi munkacsomag vonatkozásában az egyes munkacsomagok érdekelt feleit és az innovatív pontokban részt vevő szereplőket tömörítő **operatív hálózatok** kerülnek kiépítésre. A tudás és tapasztalat minél teljesebb megosztása, valamint az innovációs partnerség tevékenységi körének kiterjesztése érdekében a hálózatok nyitva állnak minden, vízhez kapcsolódó európai innovációs tevékenység előtt. A hálózatok valamennyi tagjának **kötelezettségvállalási nyilatkozatot** kell tennie. A hálózatok feladata lesz a munkacsomagok összehangolása, az innovatív pontokkal való együttműködés és az innovációs partnerség eredményeit célzó fellépések (piaci lehetőségek és finanszírozási források felkutatása, az innováció útjában lévő akadályok elhárítása és terjesztési stratégiák kidolgozása) megkönnyítése. A hálózatok tevékenységének koordinációjáért és felügyeletéért a munkacsoport felel.

A **vízzel kapcsolatos európai innovációs partnerség** évente megrendezésre kerülő **találkozója** keretében lesz lehetőség megvitatni a partnerség eredményeire irányuló fellépéseket. A hálózatok itt összegyűlt tagjai jelentést tesznek a tevékenységekről, figyelemmel kísérik a fejlődést, továbbá értékelik az innovatív kapcsolatok által elért eredményeket. A munkacsomagokért felelős hálózatok találkozóját követően az átfogó témák képviselői találkoznak, hogy megvitassák magukat az előrelépést, valamint hogy eldöntsék, melyek azok a területek, ahol további intézkedésekre van szükség. E találkozókat követően a munkacsoport fog összegyűlni; itt a hálózatok és az átfogó témák képviselőinek lesz lehetősége egyrészt jelentést tenni, másrészt stratégiai iránymutatást kapni. A partnerség céljai irányába megtett út is ezeken a találkozókon kerül szemrevételezésre.

Az Európai Bizottság szerepe az innovációs partnerség folyamatainak ösztönzésére és támogatására irányul. Az **európai innovációs partnerség titkárságát** az Európai Bizottság hozza létre, feladata pedig segíteni a munkacsoportot a stratégiai végrehajtási terv kidolgozásában és támogatást nyújtani a partnerség végrehajtási szakaszához. A stratégiai tervet – annak elfogadását követően – az Európai Bizottság értékeli, majd javaslatokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, miként tudna a terv még hatékonyabban hozzájárulni a partnerség célkitűzéseinek teljesítéséhez.

8. A következő lépések

Az Európai Bizottság a következő lépéseket irányozza elő:

- 2012 májusáig az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak fontolóra veszi a kommunikációval kapcsolatos európai innovációs partnerség kialakítását.
- 2012 nyara előtt létre kell hozni a magas szintű irányítócsoporthoz és meg kell tartani a csoport munkaindító ülését.
- 2012 szeptemberéig ki kell jelölni a munkacsoport tagjait, és ki kell alakítani az európai innovációs partnerség titkárságát.
- 2012 decemberére a munkacsoportnak el kell készítenie a stratégiai végrehajtási tervet.
- 2012 decemberében a magas szintű irányítócsoporthoz el kell fogadnia a stratégiai végrehajtási tervet. A Bizottság ezt követően az Európai Parlament és a Tanács elé terjeszti a tervet, valamint az arra vonatkozó megállapításait.
- 2013 elején hozzá kell kezdeni a partnerség végrehajtásához: többek között ki kell választani az első innovációs pontokat, létre kell hozni a munkacsomagokért felelős hálózatokat, végre kell hajtani a keresleti oldali intézkedéseket és ki kell alakítani az online vásárteret.
- Az előrehaladás értékelése érdekében az Európai Bizottság 2013 folyamán felülvizsgálja a partnerséget.
- A megfogalmazott célok tükrében rendszeresen felül kell vizsgálni a végrehajtás folyamatát.